

KIS HIRLAP

MESSE ISKOLA. (Lásd a 27. lapon.)

AZ ÓDON HÁZ GYERMEKEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

SAKUGYAN a kertből felhangzott a Jani hangja, amint Piroskát hívogatta, de a kis lány mosolyogva mondá :

— Oh, kedves apa, az a régi Pirike talán már nem is tér többé vissza. Azt sejttem, hogy az a Pirike egy nagyon zajongó, szeleburdi leány volt. Szeretném, ha a fiuk is tudnának kissé csöndesebben játszani, mert a lárma bánt téged, apácska. De mikor olyan nagyon jó kedvök van!

— Csak hadd legyen, azt szeretem. És azt kívánom, hogy leánykám is vig legyen velök. Legyen a régi Pirike, s ha nem is mindig: néha... néha jöjjön hozzám, mint az én szelid, gondos Piroskám.

Ebben megegyeztek, és Piroška sietett ki a fiukhoz, hogy együtt játszadozzanak.

A Darvas gyerekek mindig olyanforma gondolatokat forgattak a fejökben, mintha az a szomszéd gyönyörű vörösvári kastély és kert és minden hozzávaló voltaképen őket illetné meg. Nem csoda, mikor annyit hallottak róla, sőt még éltek a faluban öreg emberek, akik emlékeztek rá, mikor a Darvasék mint nagy urak éltek ott a szép kastélyban. Sőt még voltak az uradalom cselédjei közt is olyanok, kiknek apjok vagy nagyapjok ott szolgált a hajdani gazdag Darvaséknél s mikor új uraság jött, az egyszerű emberek mégis sajnálkozva gondoltak a régi uraságra és félig-meddig szintén azt vélték, hogy a Darvas gyerekeknek volna ott jussuk. Persze nem volt, mert aki egyszer tul adott

valamin, az nem tarthat rá többé jogot. De a gyerekeknek mégis volt abbul hasznuk, hogy az urasági emberek így gondolkodtak. Mert így szabadon bolyonghattak a kis erdőben.

Ez a kis erdő volt a kedvencz helyök. A Darvas Boldizsár ur ódon háza mellett, a kerthez közel; dombos, szakadékos erdőcske terült el, azon tul volt a vörösvári kastély. A kis erdő sűrű, nagy fákból állt, melyek alatt nyaranta pompás volt bolyongani. A régi időkből egy kis vadászlak is állt ott, melyet most már csak az erdő-csösz használt néha arra, hogy valami holmiját oda letegye; különben elhagyottan, düledező félben állt az ócska épület. De a gyerekek csak annál inkább szerették, mert valami titokzatos, regényes színe volt a laknak. Eleinte az ablakon másztak be, aztán találtak otthon egy ócska kulcsot, mely kinyitotta a vadászlak ajtaját, így aztán kényelmesen járhattak ki és be és eljátszogattak ott, régi lovagvárnak képzelve a vadászlakot. Az erdő-csösz néha ott érte őket, de nem zavarta a játékuikat. Tudta, hogy semmi bajt és kárt nem okoznak.

— Csak az ásogatást hagyják abba, ifiurak, mondá. Ugyis bolondság az az egész história. Azután meg azt már nem szabad megengednem, hogy mindenféle gödröket turjanak. Lessék meg inkább a vén várnagyot és kérdezzék meg, hol az a kincs?

— Igen ám, ha találkozni lehetne vele! De még soha sem láttuk.

— Meghiszem. Én sem láttam, pedig sokszor járok itt éjszaka. Mesebeszéd az, mindenki tudja.

Persze egész falu e szégyeltek úgy titkon

— N mondá Jan apánk várn a miénk. E

Abbó a vadászlak egy kisérté tely hajdan nem tud nagyon ré pusztított ség rácsap vitéz Darv özvegye és kültek. D sok kincse hát a hü és majd l ismét elő.

a tömérde épen miko az ellensé kincseket. halálra ki tudta meg halott lell gyakran dalma, ha vezetett a baj, hogy a szellem vasék köz ott sétál, kincs föl tudja, hol

Persze hogy mesebeszéd, de azért az egész falu emlegette és a gyermekek, ámbár szégyeltek volna babonásoknak látszani, úgy titkon és magok közt mégis hitték.

— Nekünk jogunk is van hozzá, mondá Jani. Az a vén várnagy a mi dédapánk várnagya volt, az ő szelleme tehát a miénk. Ez a mi családunk meséje.

Abból állt pedig az a mese, hogy ott a vadászlak táján meg-megjelen éjenként egy kísértet, még pedig a vörösvári kastély hajdani várnagyának szelleme, mert nem tud nyugtot találni. Hajdanában, nagyon régen, mikor még török-tatár pusztított az országban, egyszer az ellenség rácsapott erre a tájra is. Az akkori vitéz Darvas csatába szállt és elesett, özvegye és gyermekei pedig sietve menekültek. De arra már nem volt idő, hogy sok kincsöket összeszedjék. Rábizták tehát a hü öreg várnagyra, hogy rejtse el és majd ha az ellenség elvonul, szedje ismét elő. A hü öreg meg is tette, elásta a tömérdek arany és ezüst kincset, de épen mikor aztán visszatért a kastélyba, az ellenség már ott volt és követelte a kincseket. A hü várnagy nem adta elő, halálra kinozták, meg is halt és senki sem tudta meg, hol van a kincs elásva. De a halott lelkének nincs nyugta, ott bolyong gyakran és csak akkor lesz siri nyugodalma, ha a Darvas családból valakit rávezetett a kincs nyomára. De hát az a baj, hogy nem tudnak találkozni. Mikor a szellem ott jár, nincs ott senki Darvasék közül, mikor pedig ezek valamelyike ott sétál, a szellem nincs ott. Így aztán a kincs fölfedezetlenül maradt, senki sem tudja, hol.

Ez a mese nagyon tetszett a testvéreknek. Atyjok, mikor egyszer említék előtte, nevetve mondá, hogy hiábavaló babonás mese az egész, a milyet a nép mindenfelé kigondol.

— Onnan ered ez a mese, kedves fiaim, hogy régente egyszer az ellenség csakugyan járt itt ezen a tájon és elpusztította őseink kastélyát, megölte a hü várnagyot. De elásott kincsről a mi régi családi írásainkban sehol sincs szó. Az effélet a nép babonás meséje adja hozzá épen úgy, mint a kísértetet. Reménylem, nem hisztek olyan oktalanságot, hogy kísértet léteznék.

Persze hogy nem hitték, legalább nappal nem. De mikor néha ott érte őket az est az erdőcskében, mégis csak mindig újra eszökbe jutott a mese, azután okoskodni kezdtek, hogy ha nem is az egész mese, de egy része mégis igaz lehet: még pedig az, hogy a kincs ott van elásva.

— Milyen pompás volna, ha rátalálnánk!

És egyik mulatságuk az lett, hogy mindenfelé ástak, turkáltak, persze hiába, s végre az erdő-csősz is megtiltotta.

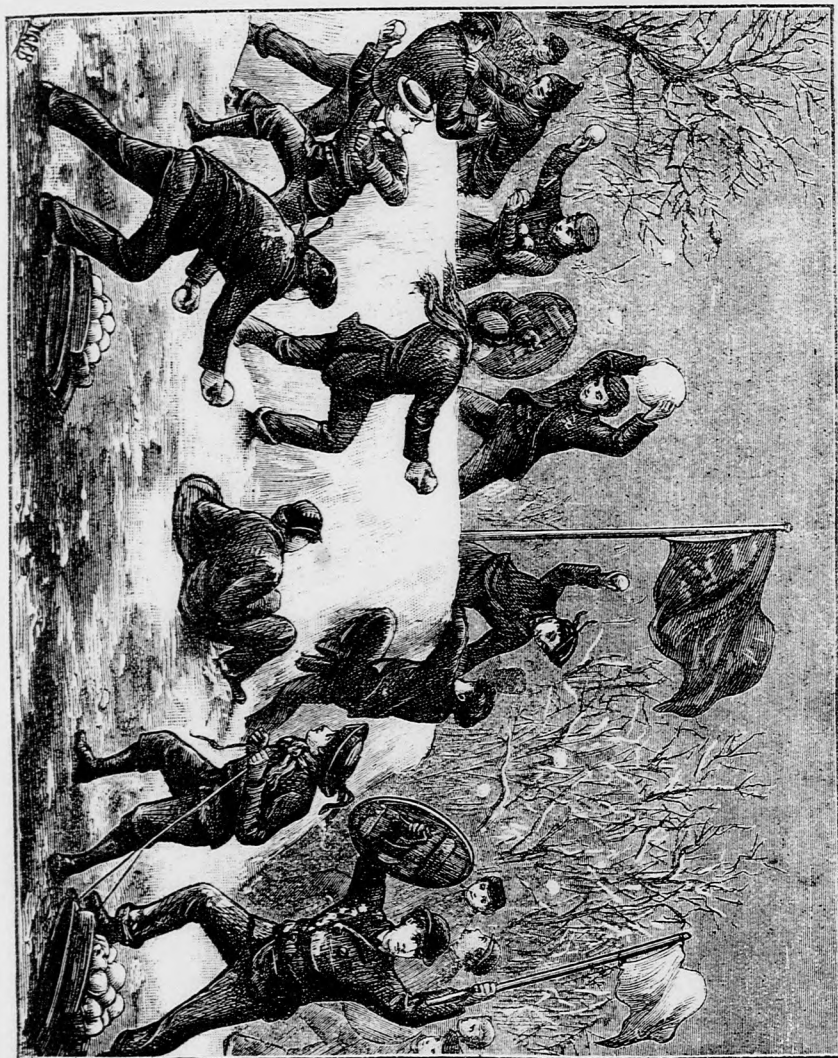
— Nem is tesszük már többé, felelé neki Jani. Már bele fáradtunk. Majd inkább megvárjuk, míg egyszer a szellemmel találkozunk s nyomra vezet.

Most, hogy Jani és Dani haza érkeztek, természetesen első kirándulásuk a vadászlakhoz vezette őket s oda Piroska is elkísérte testvéreit. Alapos szemlét tartottak s mindent rendben találtak a rablótárban, amint ők nevezték. Épen olyan düledező volt, mint tavaly s a padláson egész sereg veréb fészkelte. Dani ezek közt

tartott szemlét s felmászott a gerendára, míg Jani és Piroska alólról nézték, talál-e valami érdekes fészket.

— Siess! — inté Piroska. Én nem maradhatok sokáig, vissza kell mennem apácskához, hátha kell neki valami.

Hová! meggyvás. (Lásd a 23. lapon.)

Erre azután Janinak is eszébe jutott, amit Danival beszélt s kérdezte Piroskát, ő is azt hiszi-e, hogy az apa beteg.

— Nem tudom, felelé Piroska egy kis sóhajjal. De valami baja van, az bizonyos. Talán beteg is... talán bántja is

valami. A
Vilmos bá
elkomolyo
Vilmos tő
tok, a Le
apja.« Tu
— T
nak apán
— A
sejtem, h
tudod, ap
is gyógyi
orvos für
is mindig
int és mi
szegény
neki!»

— N
— A

tovább a
lesz belől
iskoláztat
köztünk,
láthat, h
valami m

— C

szólt Jan
mas Marc
most is ö
doktor le
gyünk sz
lesz kár.

Ezt
folytathat
recsegés,
szótt s a
gyot nyek
ugy, amin
végig ter

valami. Annyit tudok, hogy valahányszor Vilmos bácsitól levelet kap, mindig nagyon elkomolyodik s a minap ki is fakadt: »Ez a Vilmos tönkre tesz végképen s attól tartok, a Lenczi is csak olyan lesz, mint az apja.« Tudod, Lenczi a Vilmos bácsi fia.

— Tudom. De hát mi bajt okozhatnak apánknak?

— Azt még nem tudom. Csak úgy sejttem, hogy pénzt kérnek mindig. Pedig tudod, apácskának nem sok van, azért nem is gyógyíttatja magát igazán, pedig az orvos fürdőbe akarta küldeni... minket is mindig szerénységre és takarékosagra int és minap azt mondta a néninek. »Oh szegény Marczy! Nem is mondom meg neki!«

— No, mi volt az?

— Azt mondta apa, hogy nem győzi tovább a sok költséget s alkalmasint az lesz belőle, hogy Marczyt nem fogja tovább iskoláztatni, mert Marczy a legnagyobb köztünk, már tanult valamit és utána láthat, hogy maga segítsen magán, ha valami mesterséghez fog hozzá.

— Oh, hiszen az borzasztó volna! szólt Jani ijedten, a jó Marczy, a szorgalmas Marczy, a ki úgy szeret tanulni és már most is örül, hogy ő milyen híres tudós doktor lesz! Inkább én meg Dani meggyünk szabó-inasoknak, mi érettünk nem lesz kár...

Ezt a komoly beszédet azonban nem folytathatták, mert egyszerre csak nagy recsegés, kiáltás, madárcsipogás hallatszott s a következő pillanatban Dani nagyot nyekkenve ott termett előttük, de nem úgy, amint ő maga kívánta volna, hanem végig terülve a földön.

— Jaj az orrom... a térdem! Oh, az a haszontalan fészek, nem birtam elérni!

Szerencsére nem történt valami nagy baja, amint a magasból lepottyant. Az orrán kék folt támadt ugyan és térdén kirepedt a nadrág, a miért majd lesz mit hallgatni az öreg dadától; de a kék folt-hoz, ruha-repedéshez és a dada zsörtölődéséhez meglehetősen hozzá voltak szokva s nevetve mentek le a padlásról. Lent már épen ki akartak menni, mikor Dani az egyik ablaknál hirtelen felkiáltott:

— Ni, ki jön ott! Nézd csak Jani!

Jani oda szaladt Piroskával. Piroska nem látott valami nagyon csodálatos dolgot. Egy tisztas öreg jött arra, mellette egy körülbelül tizenhárom-tizennégy éves fiu s mögöttük az erdő-csősz. Legföljebb az tünt fel Piroskának, hogy az a fiu puskát tart a kezében. Talán Jani és Dani is ezen csodálkoztak annyira. Ezen is, de egyben is.

— Csakugyan! A Midás! szólt Jani. És puskát adnak a kezébe, mikor még a lapdaverőt sem tudja becsületesen megfogni.

— Az ám, mondá Dani. Valjon tudja-é, melyik végén kell a puskát el-sütni?

— Hát ez a ti pajtásotok? kérdé Piroska.

— Persze hogy ez! Most már bizonyos, hogy ők vették meg a vörösvári kastélyt. Az ott az apja, ismerem az öreg Bokros urat. No lám! Alighogy megjöttek, már vadászt akar faragni az ő Józsi fiából.

— Bizonyosan nagy öröme van Józsinak benne, szólt Jani, egy kis sóhajtás

sal. Bezzeg mi nem kapunk igazi puskát, pedig jobban tudnánk vele bánni, mint ő.

— Meghiszem azt!

— Lám, szólt közbe Piroska, mért nem maradtatok jó pajtások velem? Ha nem bosszantottátok volna, most bizonyosan megengedné, hogy ti lőjjetek a puskájából.

— Oh, az meg is lesz, felelé Jani. Ismerem én Józsi pajtásomat. Nagyon jó gyerek, akár egy falat kenyér; csak néhány szavamba kerül és mindjárt a régi jó barátok leszünk. Még örülni is fog, ha megtanítjuk, hogy kell a puskával bánni.

De az öreg Bokros ur nem igen várt arra, míg ilyen véletlen mester akad a fia mellé. Épen azt magyarázta az erdőcsósznek, hogy tanítsa meg Józsi urfit lőni és mutassa meg neki, miképen kell a puskával bánni, hogy bajt ne csináljon.

— Tessék csak reám bízni, hamar megtanítom én, felelé az erdőcsósz. Nem valami nehéz dolog az, csak épen vigyázni kell egy kicsit.

Az öreg ur aztán jobbra fordult és haza ment, Józsi urfi pedig az erdőcsószszel eltűnt a fák közt. Csakhamar hallatszott a puska dördülése.

— Ahá, már lövöldöznek, szólt Jani. Szeretném tudni, ki lőtt? Csakugyan el tudja-e sütni Józsi a puskát?

— Menjünk egy kicsit utánok, majd meglátjuk, mondá Dani.

— De már ideje haza mennünk, veté ellene Piroska. Hagyjátok máskorra, majd találkoztok még velem.

— Mindjárt haza megyünk... ha épen nagyon sietsz, menj előre. Még utol is érünk, mire haza érsz.

Elváltak s Piroska az erdő széléig ért. Lassan ment, hogy testvérei utol érhessek s egy bokor mellett le is ült, hogy kissé várjon reájok. A két fiu ezalatt utol is érte a fiatal vadászt, épen mikor az erdőcsósz elvált tőle, azt mondván:

— No, ha nem akar többet lőni, akkor én megyek a dolgomra. Majd holnap újra próbáljuk.

Az erdőcsósz elment, Jani és Dani pedig már messziről üdvözölték tanuló társukat.

— Te vagy az, Józsi? No lám, ki hitte volna, hogy itt találkozunk!

— Hát nem tudjátok, hogy szomszédok lettünk? viszonzá Józsi s minden harag nélkül nyújtott kezét.

Látszott, hogy az iskolabeli boszantásokat már elfelejtette.

— Gyanítottuk, mikor a vasuti vonaton láttunk, de nem tudtuk biztosan. No de ez nagyon derék. Milyen szép puskád van!

— Ugy-e szép? És igazi puska ám!

— Látom, szólt Jani. És már löttél is vele, hallottam a durrogást. Mit löttél?

— Még... még semmit... tudod, még csak most próbálgatom... nem olyan könnyű ám valamit eltalálni.

— De csak el mered sütni? Ugy tartod, mintha félnél tőle.

— Már hogy félnék? Azt mondja a csósz, hogy a vadásznak nem szabad félni... hát én nem is félek. Mindjárt meglátjátok.

S vállhoz emelte puskáját, aztán pár lépéssel előre sietett, hogy ne lássák, hogy bizony mégis csak fél egy kicsit. Még a szemét is behunyta. Jani azt fürkészte,

mire ez puskát es ijedt.

hugom á

De

kiáltásra képen j zavarába puskát,

A

követte, vérezve,

A

lettől sz következ Piroskál reszketv s hebegv

—

Jan

mellé és

Ugy lát fürödött

—

csolá J

bekösser hivhatu

—

vizet? k

—

ócska e

mellét

Da

kétségbe

ő mit c

segitsen

ügyelt r

ölébe en

mire czéloz a jeles vadász s amint a puszka csöve irányában nézett, majd holtra ijedt.

— Megállj! Józsi, ne lőjj! kiáltá. A hugom áll épen ott.

De a kissé bamba Józsi a hirtelen kiáltásra össze rezzent s bár tulajdonképen jól megértette a figyelmeztetést, zavarában nem hogy leeresztette volna a puskát, hanem elsütötte.

A dörrenést rögtön éles sikoltás követte, — a golyó Piroskát találta, ki vérezve, eszméletlenül terült el a földön.

A három fiú egy pillanatig a réműlettől szinte dermedten állt ott, de a következő perczen Jani már futva futott Piroskához. Jani követte, Józsi pedig reszketve, halálsápadtan ment utánok s hebegve mondogatá:

— Jaj Istenem... jaj mit tettem...!

Jani letérdelt a sebesült leányka mellé és vizsgálta, él-e még vagy meghalt? Ugy látszott, hogy él. A golyó a vállába fúródott s a seb erősen vérzett.

— Szereztek hamar vizet! parancsolá Jani. Ide a zsebkendőket, hogy bekössem a sebet, míg valakit segítségül hívhatunk.

— Igen, de honnan és miben hozzak vizet? kérdé Dani zavarodottan.

— A vadászlakban találsz valami ócska edényt... a forrás pedig a ház mellett van... siess!

Dani elrohant, szegény Józsi pedig kétségbe esetten állt ott, nem tudva, hogy ő mit csináljon, menjen-e Danival és segítsen vizet hozni? Jani eleinte nem ügyelt rá, csak a sebesültet élesztgette, ölébe emelte a fejét és tapogatta.

— Pirikém, édes kis Pirikém...!
Élsz még ugy-e? Szólj!

De bizony Piroska alaposan elvesztette eszméletét és nem szólt, ami nemcsak Janit aggasztotta, de talán még inkább Józsit, a ki oly szerencsétlenül kezdte meg vadászmulatságát. Csak zöldült, sápadozott és jajgatott, a mint ott állt.

— Oh Istenem... minek is löttem!
Oh Istenem! Oh Jani, mondd, nem segíthetek valamivel?

— Eh, hát te még most is itt állsz?
Szaladj emberekért, hogy haza vihessük Piroskát.
(Folytatása következik.)

HÓVÁR MEGVIVÁSA.

(Képpel a 20. lapon.)

RAJTA fiúk, fel vitézek
Hóvár ostromára!
Pillanat nem sok — de ennyi
Se vesszen ma kárba!

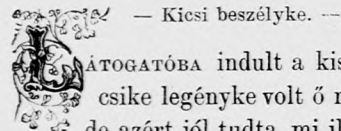
Gyurjátok a hó-golyóbit
S hordjátok halomba —
Sisterégjen a röppentyű,
És zúgjon a bomba!

Egy sincs köztünk gyáva legény!
Seregünk nagy, szép is —
S egy perczig se feledjük, hogy:
Hős az ellenség is!

Annál makacsabb, keményebb
Lészen a küzdelmünk —
Annál fényesb, annál dicsőbb
A mi győzedelmünk!

Rajta fiúk! Senkinek se
Fázzék ma a bőre —
Leng a zászló, zeng a jelszó:
Rohamra előre!

A SZERETET FORGÁCSA.

— Kicsi beszélyke. —

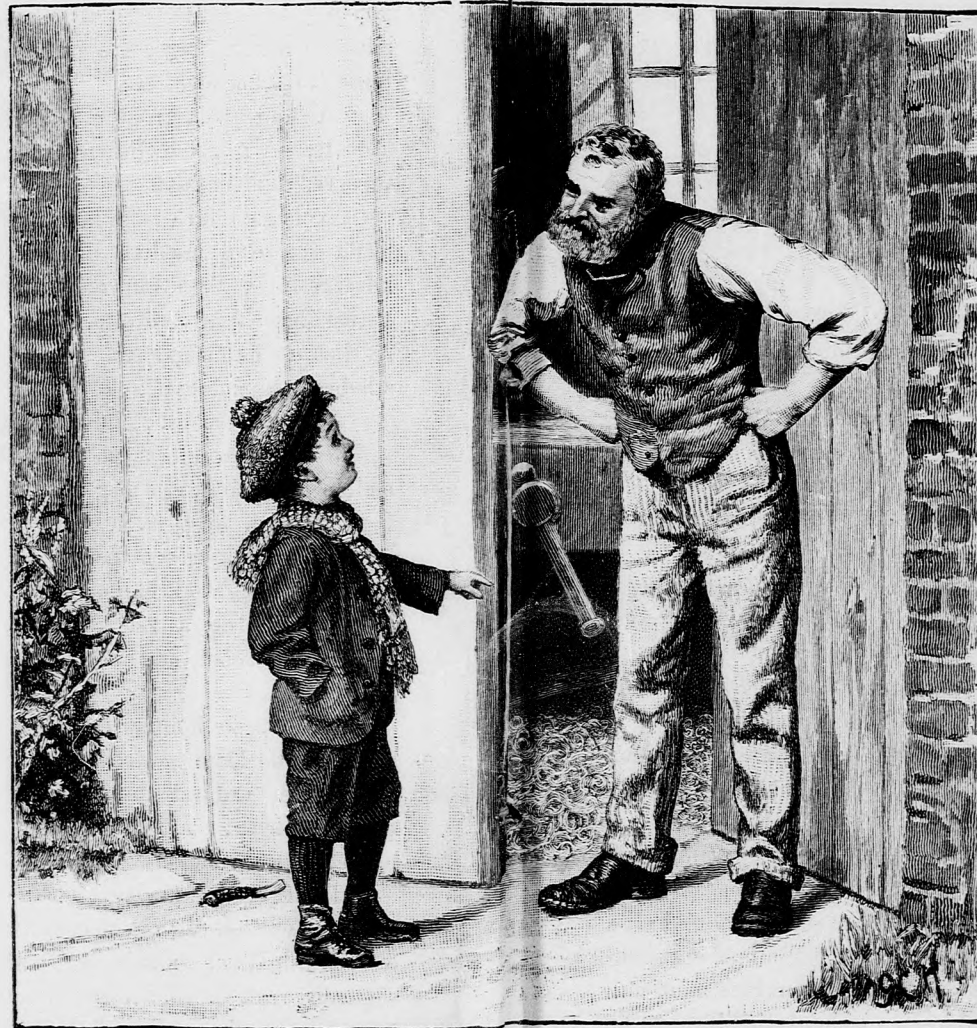
LAGOGATÓBA indult a kis Edus. Kicsike legényke volt ő még nagyon, de azért jól tudta, mi illik. Vasárnap odaát voltak Iluskáéknál, egész délután pompásan játszottak, kitünő ozsonnát kaptak s mikor bucsuztak, meghívták Iluskát, hogy a következő vasárnap ő jöjjön át. Meg is ígérte. De most rossz hír hallatszik. Azt mondják, hogy Iluska beteg, nem fog eljöhetni.

Már az nagyon elbusította Eduskát. Először is a vasárnapi multság elmara-dása miatt, ami bizony már maga is sajnálatra méltó esemény. De ez mégsem busította volna annyira Eduskát. Hiszen lesz még több vasárnap is, még több jó ozsonna is. De az már nagyon szomorú volna, ha Iluska igazán beteg lenne. Az a kedves jó kis Iluska, aki Edusnak a legkedvesebb játszótársa és mindig védi, vigasztalja, mikor a nagyobb gyerekek bosszantják.

No's hát az már csak világos, hogy ezzel Edusnak tisztába kell jönnie. Meg fogja látogatni Iluskát, és ha beteg, vigasztalni és mulattatni kell. Mert tudta azt Edus nagyon jól, mennyire földerítette, megvigasztalta őt, mikor betegségében meglátogatták játszótársai. Pedig az ám az igazi jó barát, aki hű marad a szomorú napokban is. Világos tehát, hogy mennie kell.

És ment is. Kisérő nem kellett neki, tudta jól az utat amoda a falu tulsó végére, sokszor megjárta. Ismerte is őt mindenki, nem kellett félnie, hogy baj éri.

Gyorsan szedegette tehát apró lábait s már talán fele útján volt, mikor egy pajta féle épület mellett hirtelen megállt. Bármennyire sietett Iluskához, itt meg kellett állania, mint már nagyon sokszor megállt.

... ADJON NEKEM AZOKDÓL A GÖNÖR FÜRTÖKBŐL. (Lásd a 26. lapon.)

— Furcsa nagyon furcsa, szolt magában. Ugyan mégis mi lehet az?

Azt a furcsát, amiről Eduska tudni szeretne volna, hogy micsoda, nem lehetett látni. De hallani, azt igen is lehetett. Aból a pajtából hallatszott valami sajtásá-

gos hang. Zugott-bugott, néha recsegett, aztán megint bugott, mint a bugó csiga s alig szünet meg egy pillanatnyira, már megint újra kezdte. Sokszor hallgatta már Eduska ezt a csodálatos muzsikát és oda adta volna akár a fele ozsonnáját, csak tudhatta volna, mi van odabent. De nem tudhatta meg. A falon nem volt rés, hogy bekandikálhatott volna. A kapun bemenni pedig nem volt bátorsága, mióta egyszer megpróbálta s egy nagy komondor ugrott eléje.

Ezuttal azonban nem hallgatta a rejtélyes zajt oly sokáig, mint máskor. Eszébe jutott, hogy beteget kell vigasztalnia. Odább ballagott tehát és mihamar benyitott Iluskáékhoz.

Azaz nem is nyitott be, mert már a tornácson találkozott az Iluska atyjával, aki most az egyszer nem fogadta oly nyájasan, mint máskor. Már legalább, az bizonyos, nem hívta be a szobába, sőt még utját állta és be sem eresztette.

— Mi ujság, kis fiam? kérdé. Mit keresel te itt?

— Iluskához jöttem, kedves bácsi.

— Azt rosszul tetted. Bizonyosan nem kérdezted a mamádtól, hogy szabad-e?

— Oh, mamácskám nagyon szereti Iluskát és mindig elereszt, ha ide akarok jönni.

— Meghiszem, de most nem eresztett volna. Tudd meg, fiacskám, hogy Iluska nagyon beteg.

— Tudom, és azért jöttem, hogy játsszam vele, mert bizonyosan unatkozik, mikor olyan sokat van egyedül.

— Dehogyan unatkozik, kedves kis fiam. Nem gondol ő most ilyesmire, sőt

nem gondol semmire, annyira rosszul van. Hozzá bemenni pedig más gyermeknek nem szabad, mert elkaphatná tőle a bajt.

Eduska ijedten és szomoruan bámult a bácsira. Ez pedig folytatá:

— Ugy bizony, Eduskám, csak menj haza szépen. Iluska szobájában most nagyon rossz világ van. Épen most vágtuk le szegény Iluskának a szép aranyos göndör fűrteit.

Már erre szinte hűledezett Eduska.

— Levágták! Oh! Az Iluska aranyos göndör fűrteit!

— Le bizony. Az orvos parancsolta. Ugy-e, te is sajnálsz?

Hogy ne sajnálta volna? Hiszen ő majdnem olyan büszke volt rá, mint Iluska. Hetedhét faluban nem volt olyan aranyos göndör fűrtű leányka, mint Iluska. Aki csak látta, megbámulta. És mikor Iluska együtt sétált Eduskával, a hű kis pajtás büszkén hallgatta, ha az emberek Iluska aranyos fűrtjeit bámulták. És most ennek vége, Iluska kopasz! Az a kegyetlen orvos levágatta az aranyos göndör fűrtöket. Milyen szomorú lesz a kedves jó Iluska, ha majd meggyógyul és nem találja fején a göndör fűrtjeit. Ez borzasztó!

Egészen elszomorodva sétált Eduska haza. Azután megkérdezte a mamát, mikor mehet majd Iluskához? De bizony sok nap telt bele, míg egyszer végre azt hallotta, hogy Iluska már jobban van, két-három nap múlva el lehet hozzá menni. Megörült ennek nemcsak Eduska, hanem két nagyobbik testvére, Gizike és Klárka is. És mind egy akarattal elhatározták, hogy elviszik majd legszebb játékszereiket, hogy Iluskát mulattassák.

A míg a látogatás napja elérkezett, Eduska ide-oda bolyongott és megint eljutott ahhoz a rejtélyes pajtához, honnan az a zugás-bugás hallatszott.

— Most már mégis megnézem, mi van ott? Hátha a kutya nincs az udvaron!

Csakugyan nem volt ott. Eduska bekerült, és lassacskán eljutott a pajta nyitott kapujához, és amint benézett, ámulva és örvendve kiáltott fel. Egy szelid képű ember ült ott egy furcsa szerzőszámnál, forgatta s egy darab fáról lehullott valami, — de mi? Szakasztott olyan valami, mint az Iluska göndör fűrtjei.

— Jaj de jó lesz! kiáltá Eduska.

A szelid képű ember fölkelte és Eduska elé ment.

— Mi az, fiacskám? Mi lelt? kérdé.

Eduska pedig az eszterga-pad alatt heverő finom forgácsra mutatott (mert hát biz az nem volt egyéb) és hízkelkedő hangon kérte:

— Adjon nekem azokból az aranyos göndör fűrtökből. (Lásd a képet a 24—25. lapokon.)

Az esztergályos mester nem igen értette a dolgot, de épen ekkor oda érkezett az Iluska apja, aki valamit meg akart rendelni. És ő sejteni kezdett valamit, azért így szólt:

— Adjon neki, mester uram. Majd meglátjuk, mit akar vele.

Kapott Eduska nagy marékkal a finom göndör forgácsból s boldogan szaladt haza. Nem szólt senkinek, nem mutatta a kincsét, s ha mutatja, bizonyosan nevetnek rajta. De ő tapasztalatlan kis

eszével nem tudta ezt és csak arra gondolt, amit jó szive sugott.

Másnap ott voltak mind a játszótársak Iluskánál, aki ugyancsak furcsa volt kopaszra nyírott fejével és bizony röstellte is ezt egy kicsit. De Eduska oda lépett hozzá.

— Ne bánjad az aranyos göndör fürtöidet, Iluska; hoztam én neked mást, ezt fölteheted és megint olyan szép lesz, mint azelőtt.

És egy csomó göndör forgácsot tett elébe.

Nagyot néztek, aztán nagyot nevettek s megmagyarázták a kis fiúcskának hogy amit hozott, az hitvány forgács, az nem lehet az Iluska fején. Már csufolni akarták volna, mikor Iluska apja, ki mindent hallott, közbe szólt:

— Ne nevessetek Eduskán, hanem öleljétek meg; te pedig, Iluskám, tedd el ezt a forgácsot emlékül. Mert igaz ugyan, hogy ez csak haszontalan semmiség s a tapasztalatlan kis fiút megcsalta a gyöngye hasonlatosság; de mikor ezt a furcsaságot gondolta, gyöngéd szerető szíveddel gondolkozott, s azt bizonyította be, hogy játszótársaid közül ő benne élt a legigazibb részvét irántad. Amit hozott, az a szeretet forgácsa s mindegy, akármi bizonyítja a tiszta szeretetet, csak bizonyítsa; s ezzel mindjárt becsesebb lesz bármely drágakőnél.

MESSZE ISKOLA.

(Képpel a czímlapon.)

MIT nekünk hó, mit nekünk fagy —
 Mi vitéz fiúk vagyunk!
 Mögöttünk a fehér leplen
 Erős nyomokat hagyunk!

*Egymás mellett poroszkálunk,
 Fogván egymással kezét;
 Bátran lépünk, bár az utunk
 Sűrű erdőn át vezet.*

*A tanyáról a faluba —
 Ott van a mi iskolánk,
 Büszkén nyitunk oda be, kik
 Az erdőn át hatolánk.*

*S nem üresen lépünk oda,
 Nem kell attól tartani! —
 Nem csupán a könyveinkben —
 Fejünkben is van valami.*

*Tarsolyunkban könyv és ebéd;
 Ebédünk vidám nagyon.
 S ebéd után egy óráig
 Korcsolyázunk a tavon.*

*Est ha leszáll, nagy boldogan
 S bátran térünk haza mi;
 Biztatgatjuk egymást: »Bátran!
 Mitől sem kell tartani!«*

*S tanyánk közelébe érve,
 Ablak nyájas fénye int.
 Még egy percz — s meleg szobában,
 Hő szíven vagyunk megint.*

SZÁMTANI REJTVÉNY.

5	5	5	5	5
20	20	20	20	20
40	40	40	40	40
10	10	10	10	10
25	25	25	25	25

E számokat úgy kell elhelyezni, hogy balról jobbra és függőlegesen össze adva minden koczka-sor a 100-at adja.

A KIREKEDT MANÓ.

— Téli rege. —

(Három képpel.)

A VALAKI járt volna ott a sziklás, erdős hegységben, azon a fagyos téli napon, bizonyosan meghalotta volna a panaszos sóhajtozást. De nem járt ott senki, tehát nem is hallotta. Hanem azért a sóhajtozás mégis csak folyton hangzott:

— Jaj nekem, mi lesz velem? Ilyesmit még soha sem éreztem! Azt sem tudom, mi történik velem! Csakhogy nem jó, az bizonyos. Borzong a hátam, vaczog a fogam... jujuj! Mi lesz velem!

Nem messzire egy kis mozgás hallatszott a földből s nem sokára egy álmoshőrcsög dugta ki a fejét a föld alól.

— Gyönyörű téli nap, igazán gyönyörű, csak egy kicsit hideg! Mégis jobb odabent. De ugyan ki jajgat itt már anynyit? Fölrasztott az álmomból a nagy sópánkodásával.

Szétnézett és csakhamar észre vette a jajgatót. Ott állt közel egy elfonnyadt gombán, ugyancsak össze kuporodva és folyvást sóhajtozva, egy kicsi manó.

— Juj, juj! Nagy baj! Csak tudhatnám, mi a baj!

— Azt ugyancsak könnyű kitalálni,

barátocskám! szólt a hőrcsög. Hideg van és fázol, az a bajod.

— Az ám, igazad lehet. Hallottam ilyesminek a hírét, de még soha sem tapasztaltam. Jaj, de gonosz baj! Mit csinálnjak?

— Szerezz magadnak téli bundát vagy pedig bujjál vissza az odudba.

— Csak lehetne! De nem lehet! Hanem a ruhámat talán még megtalálom ott, ahol hagytam, mikor társaimmal jászottam.

... FÁZOL AZ A BAJOD

Dideregve, fogvaczogva utnak eredt és csakugyan megtalálta öltözékét, fel is öltötte. Csakhogy ez nem sokat segített rajta, mert a gunyája nem volt bunda, csak manóruha: arra való, hogy ne láthassa meg más, mint a kinek mutatni akarja magát. A kegyetlen északi szél keresztül járt rajta, azt sem kér-

dezte, szabad-e? Csak didergett a szegény kis manó tovább, vaczogott a foga, meggémberegett a keze-lába és jajgatott megint keservesen.

— Jaj, de gonosz világ van itt! Minnek is makacskodtam, minek maradtam itt! Ki segít most rajtam?

Egy varju a fa tetején károgva felelé:

— Kár, kár! De én segíteni nem tudok, magam is itt a szabadban kóválygok. Kérj meg valakit, aki a föld alatt lakik, fogadjon be.

— Igazad van! Megyek ahhoz a derék bölcs kis hörcsöghöz, aki már egyszer megmagyarázta, mi a bajom.

El is ment és kopogtatott a hörcsög lakásán.

— Mi az, ki az? kérde a haragos hörcsög.

— Oh, kedves jó hörcsög barátom, eressz be a jó meleg lakásodba, mert mindjárt megfagyok!

— No persze! Nem tartok én kocsrát, hogy vendégeket fogadjak be. Menj szépen haza!

— Mennék is én, de nem lehet. Itt játszottam egész nyáron a társaimmal s nagyon megszerettem erdőmezőt. Királyunk aztán egyszerre csak azt mondta,

hogy térjünk vissza földalatti rejtekünkbe, mert rossz idő jön reánk. De a nap oly szépen ragyogott, hogy nem hittem neki és itt maradtam. Mind elmentek és előlem bezárták a kaput.

— Ugy kell! Okosabb akartál lenni a királyodnál és inkább hallgattál a mulató kedvedre, mint a bölcs intésre. Most lakolj, én bizony be nem fogadlak.

Busan ballagott odább a kis manó s egy szikla tövében kis barlangot talált. De amint oda akart bejutni, egy öreg nyul állt eléje.

— Mit keresel itt? Ez az én lakásom.

— A kis manó újra elpanaszolta a baját s a nyul megsajnálta:

— No jó, hát nem bánom, jöjj ide éjszakára, de csöndesen légy, mert nem

szeretem a lármat, ez elárulna ellenségeimnek. Aztán reggel odább vidd a sátorfádat!

Mindentigért a kis manó csakhogy buvóhelyet kapjon. Mert mindigre csipősebben süvített az északi szél, a nagy hegycsucs mögül pedig nehézsűrű kezdett fölvonulni. Lassan mind in-

...ELPANASZOLTA BAJÁT.

kább terjeszkedett, elborította az egész eget s elfogta az ugy is halvány téli nap-sugárt, úgy, hogy sötétség lett mindenfelé. Ekkor aztán a szél, bele fáradva a sok munkába, elpihent s lenyugodott a hegy tövében, el is aludt mélyen.

Alig hogy a szél elpihent, megnyíladtak a felhők s halk zizegés zengett a levegőben. Aztán ezer és millió apró,

piczi fehér pihe szállt, lengett a magasból s leülepedett a sziklán, földön, fán és bokron, betöltött árkot, szakadékokat és egészen új színbe öltöztette a tájat. Fehér lett minden, hó-bundát öltött fa és szirt, a mezőn vastag fehér lepedő terült el. És még vastagabb lett volna a fehér lepel, de reggelre a szél fölébredt és körülnézve a tájon, így szólt a felhőhöz:

— Derekasan dolgoztál, barátom, de most már elég is lesz. Allj odább egy-két országgal.

A felhő nem örömet tágitott, de kénytelen volt vele. Mert a mint makacs-kodni kezdett, a szél haragosan fölkerekedett és teli tüdejéből fujni kezdett. A felhő nem bírt megállani előtte, darabokra szakadozott, szétszlott és elrepült messzi, más táj felé, a hol a szeszélyes szél nem zavarja. S amint a felhő eltávozott, kibukkant a ragyogó nap.

— Nagyon jól dolgoztál szél barátom, mondá. Így már megint szétnézhetek a földön. De mi történt ott? Hiszen csupa fehér minden! Az én szegény sugaraim pedig el vannak gyöngülve; csak ragyognak, de nem bírják ezt a sok havat megolvasztani.

A ragyogó napsugár behatolt a nyulacska barlangjába is és fölébresztette a kis manót. Ez nagy örömmel látta a ragyogó napot.

— Lám, már vége minden bajnak, újra vigan bolyonghatok. Csak az a furcsa, hogy minden fehérré lett. De az nem baj, ez nagyon szép, ilyet még sosem láttam. Csupa kristály! Ni, hogy ragyog a napfényben!

— Kristály! szólt a nyul. Oh te tudatlan kis manó, hát nem látod, hogy ez hó?

— Hó? Hó? Hát ugyan mire jó?

— Nekem semmire, mert elborít minden enni valót; gonosz egy portéka, bár csak soha se volna!

A kis hópihék nevetgélve mondák egymásnak:

— A torkos nyul csak magára gondol és azt hiszi, minden rossz, amit ő nem szeret. Pedig jó és hasznos portéka vagyunk mi, megvallja azt minden gazda.

A kis manó, mivel letelt az ideje, elhagyta a nyulacska barlangját és kisétált a hóba. Sehogy sem tudott tisztába jönni, tetszik-e neki ez a séta vagy sem. Szépnek szép volt az, amint a napsugár végig csillogott a vakító fehér havon, de hidegnek is ugyancsak hideg volt benne gázolni. Csakhamar pedig újra fölkerekedett az a goromba északi szél, kavarni. hordani kezdte a havat, úgy, hogy a kinek szemébe csapta, az majd megvakult belé. A szegény kis manó ijedten botorkált, már maga sem tudta merre. Jaj, hogy bánta már most, hogy nem engedelmeskedett királyának és nem ment haza többi pajtásaival! Milyen jó volna most otthon, a földalatti titkos mély palotában, a hol az örök meleg uralkodik! Csak tudná, mi lesz most már vele idekint. Megtudta hamar.

Egy kis juhnyáj ment sietve hazafelé.

— Juhocskák, mit gondoltok, kedves és szép idő ez? kérdé tőlök.

— Beee! Micsoda fonák beszéd! felelé az öreg kos. Bőrig átjár a hideg s

ha sokáig itt maradnánk, mind megfagynánk. Szerencsére a mi pajtánk közel van, mindjárt otthon leszünk. Neked is azt tanácsolom, siess haza, különben elpusztulsz.

Ez nagyon okos tanács volt, csak az a kis hibája volt, hogy a manóka nem bírta követni. És most már tudta, mi lesz vele: meg fog fagyni, el fog pusztulni, vége lesz! Meghuzódott egy nagy szikla tövében, a hol a kegyetlen északi szél nem érte annyira, onnan nézett nagy búsán maga elé a napfénytől ragyogó s mégis oly hideg tájra, végkép elcsüggedve és bűnét nagyon szánva-bánva.

— Igy kell nekem, minek makaeskodtam. Most már nincsen menekülés. Társaim nem is tudják milyen bajban vagyok, mert soha sem volt egyikök sem ilyenkor idekint. De ha tudnák, sem segíthetnének, mert nem szabad kijönniök a veszedelembé. Rajtam pedig más nem segíthet. Meglakolok engedetlenségemért!

A mint ekkép bele törődött vesztébe, halk susogást hallott maga körül s egyszerre csak egész csapat lenge tündér fogta körül. Ott lebegtek a napsugárban s nem is láthatta volna őket meg más,

csak a kis manó, mert ő ismerte őket; tudta, hogy jó barátai az ő királyának szövetségeseik. Azok a légben uralkodnak, ők a föld alatt. — Itt van! Itt van! szól az egyik tündérke. Már talán elég volt a büntetésből! Most tegyük meg, amit ígértünk a királyának. Te vagy, ugy-e, az engedetlen kis manó?

— Sajna, én vagyok az! Megbántam már, de későn.

— Az őszinte megbánás soha sem késő. Jó királyod gondolt reád és a mi gondjainkra bizott. Elvisszünk most messzire, a hol semmi baj nem érhet s majd ha itt lesz ideje, honodat ismét eléred.

El is vitték messze szép Tündérországba s onnan rejtett titkos utakon nagy sokára haza jutott társaihoz. Ott már nem kapott más büntetést, mint hogy apróra el kellett beszélnie szenvedéseit.

Nem volt többé soha kedve elégedetlenkedni, de még társai is okultak példáján és soha sem kívántak olyanra vállalkozni, ami nem nekik való. De hogy kísértetbe se jussanak, bölcs királyuk többé nem is eresztette ki őket a föld mélyéből a föld színére és így többé soha senki sem láthatja őket.

... ELVIZSÜNK MESSZIRE.

A ki pedig ezt nem hiszi, írja meg nekem, ha valahol lát egy kis manót. Én nem láttam soha sem.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXV. köt. 26-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

Tanító.

Helyesen fejtették meg: Somssich Eszter, Szücs Olga, Váczy Mariska, Szél Erzsike, Hertzka testvérek, Berketz Gizella, Sugár Katicza, Méhely Mariska és Kálmán, Schönfeld Viktor, Markó Matild, Szöllösy János és Gábor, Kaprinay Gizella, Beck Blanka, Unger Ferencz és Lajos, Kremsir János, Geecz Annuska, Tahy Sarolta és István, Posztóczky Margit, Czukor Honka, Bergstein Berta, Deutschmann Béla, Grötschel Emma, Rutterschmidt Irma és Erzsí, Merényi Kornél és Leo, Holló Mariska, Schmidt Otmár, Donáth Sarolta, Ehrenfeld Giza, Fischer Imre, Kornél és Lajos, Maller Margit és Imre, Sonnenfeld Teréz és Fannika, Plávenszky Gizi és Imre, Paukovich Serena, Schlichter Emma és Misi, Sonnenfeld Lilla és Zoltán, Schwartz Áron, Murárik Bercezi, Friedmann Pista, Siklóssy László, Takách Zoltán, Lászlófalvy F. Margit és Árpád, Messer Rezső, Uferbach Gizella, Kuttu Zelma, Szentes Ödön, Máriássy Menyhért, Fábry Andor, Nagy Erzsí, Pribék Antal, Brudl Fülöp, Kirchmayr Emil, Döme Józsi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Az új év alkalmából még jólyvást önzőnek sok meleg jó kívánatra külön-külön nem válaszolhatván: fogadjátok itt valamennyien szívből fakadt köszönetemet.

F. b.

Erdőbénye. Az ottani főtanító ur legyen szíves nevét olvashatóan írni sorai alá. Mária Valéria főherceg-asszony ez idő szerinti címével nem szolgálhat a kiadó-hivatal. — **R. B. Kascha.** (Tán Kassa?) A »Kis Lap«-nak nincs szüksége vidéki levelezésre. — **Beck Irén és Nándor.** Elszakadunk egymástól, mégis együtt maradunk? — ez már derék dolog. A levelet a kiadó-hivatalnak adtam át. — **Ürmöss Béla.** Mesterséges jég igen is van. Nem csak a külföldön, de nálunk is működik, főleg nyáron, jéggyár. A mesterséges jég vegyi folyamatnak az eredménye, a mely folyamat megértésére még nincs elég vegytani ismeretted. — **Ulmann testvérek.** Az egyiknek sorát ejtem. — **Dorner Olga.** Meleg érzelmeidet nagyon köszönöm. Isten

veled! — **Bartholomeidesz Zoltán.** A feladványod szerkesztése szabatos, de a szám-magyaró sorokba némi csint: méretet vagy rimet szeretnék. Selyembubóidat hogyan értékesítheted, nem tudom. Elhasznált bélyegeidnek csak az árát küldheted az árvaházba. — *Több levélről a jövő számban.*

Kis Értesítő.

— Gyermek-színház a fővárosban. —

Ugy-e bár? — e szóra kedves kép merül fel a ti lelketekben. Csakugyan kedves dolog is az: hozzátok hasonló leány- és fiu-pajtásokat nézni, amint a színpadocsán valóra váltják a képzeletet.

A nyár óta ugyanis gyermek-színház áll fenn Budapesten. Kezdte előadásait a városerdei színpadon; folytatja most, a hideg évszakban, a fővárosi Vigadó-palotának egyik termében, újongó gyermeki közönség boldog tapsolása közt s a kísérő szülék, bácsik és nénik, nevelő urak és kisasszonyok teljes meglepedésére.

A színházikó igazgatója egy ép oly ügyes mint jó és vig színművész, *Feld bácsi.* Apró művészei egyrészt a saját gyermekeiből telnek, kik mellé több leánykát s fiúcskát nevelt hozzá. Oly biztossággal mozognak, oly igazán jellemeznek, tánczolnak és dalolnak, hogy nézni s hallani őket gyönyörűség.

Az előadások napja: *csütörtök, vasárnap* és minden *ünnepnap.* Idejük d. u. 4—7. A szép könyv mellett kedvesebb, méltóbb jutalomban nem is részesülhet az engedelmes és szorgalmas gyermek, mint ha szülei vagy közelebb hozzá tartozói megszerzik neki egy ilyen színi előadás tanulságát és örömet.

Ezen a héten a »*Forgó bácsi színházából*« vett darabok kerülnek előadásra. Figyelmeztetem rá kis olvasóim között azokat is, kik a vidékről jönnek fel a fővárosba.

A többi részletet megolvashatjátok az utczasarkok s hirdetési oszlopok gyermek-színházi jelentéseiben.

Forgó bácsi.

Jótekonyság.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére adakoztak: Ullmann Károly és Pista 50 kr., Halmay Pista és Zoltán 1 frt., Mitterdorfer Aurél 1 frt., Botár Irén 1 frt.

Ez adományok a »*Nemzet*« című napilapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.

Forgó bácsi.